Kooskõlastustabel

Käesolevas kooskõlastustabelis on toodud platvormitöö seaduse eelnõu 1003 SE kohta Riigikogu menetluses esitatud arvamused ja ettepanekud ning MKM seisukohad arvamuste kohta.

Harju Maakohus	
Eelnõu §-d 7 ja 8 – töösuhte tuvastamise alused ja seos töölepingu seadusega Tänan võimaluse eest avaldada arvamust Vabariigi Valitsuse algatatud platvormitöö seaduse eelnõule 1003 SE, mis on Riigikogu sotsiaalkomisjoni menetluses (edaspidi eelnõu). Eelnõuga tutvumise järgselt laekunud arvamuste põhjal leiab Harju Maakohtus, et eelnõu seletuskirja ja eelnõud ennast võiks täpsustada. Eelnõu §-de 7 ja 8 ning seletuskirja põhjal jääb ebaselgeks kavandatava regulatsiooni suhe töölepingu seaduses sätestatud töösuhte tuvastamise alustega. Seletuskiri viitab ühelt poolt üldistele töösuhte tuvastamise põhimõtetele, kuid põhjendab teisalt eriregulatsiooni vajadust. Ka eelnõus esitatakse töösuhte tuvastamise alused ning viidatakse samal ajal töölepingu seadusele. Palume üheselt määratleda, kas kavandatakse kehtivast regulatsioonist erinevaid töösuhte tuvastamise aluseid või üksnes olemasolevate põhimõtete kohaldamist platvormitööle. Viimasel juhul tuleks dubleeriva regulatsiooni asemel eelistada selget viidet töölepingu seadusele.	Täname Harju Maakohut eelnõu põhjaliku läbivaatamise ja tähelepanekute eest. Oleme iga tähelepaneku juures selgitanud kavandatud regulatsiooni eesmärki, kohaldamist ja seoseid kehtiva õigusega. Meie hinnangul on tõstatatud küsimused lahendatavad olemasolevate sätete ja seletuskirjas esitatud selgituste alusel ning need ei tingi eelnõu ega seletuskirja muutmist. Seetõttu ei pea me taotletud täpsustuste tegemist vajalikuks. Seletuskirja eesmärk on avada kavandatava regulatsiooni sisu ja põhjendused ning toetada selle mõistmist ja rakendamist. Kõigi võimalike õiguslike olukordade ja tõlgendusküsimuste ammendav käsitlemine muudaks seletuskirja ebaproportsionaalselt mahukaks. Seetõttu on selles keskendutud regulatsiooni peamistele põhimõtetele ja rakendusküsimustele, jättes üksikjuhtumite lahendamisel ruumi sätete tõlgendamisele koostoimes muu kehtiva õigusega.

	Selgitatud. Eelnõuga ei kehtestata töölepingu seadusest erinevaid töösuhte tuvastamise aluseid. Eelnõu § 8 lõikes 1 viidatakse otseselt töölepingu seaduse §-le 1, sealhulgas selles sätestatud töölepingu olemasolu eeldusele. Seletuskirja § 7 selgituses (lk 10–11) on sõnaselgelt märgitud, et uusi töösuhte tunnuseid ei sätestata ega muudeta töölepingu seadusega ette nähtud lähenemist. Paragrahviga täpsustatakse, et juhtimine ja kontroll võivad platvormitöös avalduda ka algoritmilise juhtimisena. Samuti rõhutatakse seletuskirja § 8 selgituses (lk 12), et Eestis ei ole vaja kehtestada eraldi platvormitöö õiguslikku eeldust koos detailsete kriteeriumidega, kuna olemasolev töölepingu seaduse regulatsioon võimaldab hinnata ka platvormitöösuhteid. Seega lähtutakse töösuhte tuvastamisel jätkuvalt kehtivatest põhimõtetest. Eeltoodust tulenevalt ei peeta lisanduvaid täpsustusi vajalikuks.
Eelnõu § 8 – töösuhte eeldus ja tõendamiskoormus Samuti vajab täpsustamist §-s 8 sätestatud eelduse ja tõendamiskoormuse vahekord: kui vastaspoole kohustus eeldus ümber lükata tuleneb juba eelduse kehtestamisest, tuleb eraldi tõendamiskohustuse sätestamise vajadust põhjendada.	**Selgitatud.** Eelnõu § 8 lõige 1 näeb ette töölepingu seaduse §-s 1 sätestatud töösuhte eelduse kohaldamise. Lõige 2 täpsustab õigusselguse huvides selle eelduse ümberlükkamist, sätestades sõnaselgelt, et platvormihalduril või vahendajal tuleb tõendada töösuhte puudumist töölepingu seaduse tähenduses, kui ta soovib eeldust ümber lükata. Ka direktiivi artikli 5 lõikes 1 on eraldi sätestatud nii töösuhte eeldus kui ka selle ümberlükkamise tõendamiskoormus. Eelnõus muudab nende mõlema sõnaselge kajastamine regulatsiooni adressaatidele arusaadavamaks. Maksimaalne selgus ka õigusalaste eriteadmisteta lugejale on üks eesmärke, millest oleme eelnõu koostamisel lähtunud.

Platvormitöö tegija mõiste ning füüsiliste ja juriidiliste isikute eristamine Toetame advokatuuri ettepanekut sätestada selgelt, et platvormitöö tegija on füüsiline isik. Alternatiivselt võiks eelnõu teha vahet nõuetel, mis kehtivad üldiselt platvormitöö tegijale st nii juriidilistele kui ka füüsilistele isikutele, ning sätetel, mis kehtivad vaid füüsilistele isikutele Sellele käsitlusele viitavad nii töölepingu regulatsioon kui ka §-s 9 sätestatud isikuandmete töötlemise nõuded, sest juriidilisel isikul endal ei ole isikuandmeid. Kui eelnõuga soovitakse reguleerida ka juriidiliste isikute kaudu teenuse osutamist, tuleks täpsustada, millised sätted ja millises ulatuses neile kohalduvad.	**Mittearvestatud.** Me ei pea põhjendatuks asendada eelnõus sõna „isik" sõnadega „füüsiline isik". Direktiivi eesmärk on tagada kaitse kõigile platvormitööd tegevatele inimestele, sõltumata sellest, millises õiguslikus vormis nad tööd teevad. Kaitse peab hõlmama ka olukordi, kus inimene teeb tööd isiklikult, kuid kasutab selleks ettevõtlusvormi, näiteks osaühingut. Mõiste „füüsiline isik" kasutamine võiks anda aluse põhjendamatult kitsendavale tõlgendusele ja vaidlustele, justkui jääksid oma osaühingu kaudu tegutsevad inimesed regulatsiooni kohaldamisalast välja. Selliste töötegijate kaitseta jätmine üksnes nende kasutatava ettevõtlusvormi tõttu oleks vastuolus direktiivi eesmärgiga. Praeguse sõnastuse eesmärk on sellist tõlgendusriski vältida. Meie hinnangul ei esine praeguses lahenduses sisulist probleemi, mis tingiks mõiste muutmise või täiendava kohaldamisjaotuse sätestamise vajaduse. Üldmõiste „isik" kasutamine ei tähenda, et kõik sätted kohalduksid füüsilistele ja juriidilistele isikutele ühesuguses ulatuses: näiteks töötaja staatuse ja isikuandmete kaitsega seotud õigused puudutavad olemuslikult inimest. Praeguse sõnastuse on kooskõlastanud ka Justiits- ja Digiministeerium, kes ei ole kõnealust muudatust vajalikuks pidanud. Alternatiivina pakutud füüsilistele ja juriidilistele isikutele kohalduvate nõuete eraldi jaotamine muudaks eelnõu ülesehituse ja selles orienteerumise keerukamaks, parandamata meie hinnangul sisuliselt õigusselgust. Praegune lahendus on lihtsam ja lugejasõbralikum ning võimaldab kaitsta tegelikult tööd tegevat inimest sõltumata töö tegemiseks kasutatavast õiguslikust vormist.

Eelnõu § 9 lg 1 p 1 – teenuse kvaliteedi kohta esitatud kaebuste andmete töötlemine Eelnõu § 9 lg 1 p 1 puhul vajab selgitamist, kuidas on selles sätestatud andmetöötluspiirangut arvestades võimalik menetleda teenuse kvaliteedi kohta esitatud kaebusi. Palume täpsustada, milliseid kaebuse lahendamiseks vajalikke andmeid võib koguda ja töödelda ning kuidas eristada lubatud andmetöötlust sättes keelatud andmetöötlusest. Tavapäraselt saab platvormi kasutav tarbija esitada tagasisidet teenuse osas sh selgitada näiteks teenusepakkuja emotsionaalset seisundit, mis teenuse kasutajat häiris. Kas sellise tagasiside kogumine ja töötlemine on sätte kohaselt lubatud, ei ole selge.	**Selgitatud.** Meie hinnangul tuleneb sätte kohaldamisala sõnastusest selgelt: keelatud on töötegija emotsionaalset või psühholoogilist seisundit käsitlevate isikuandmete töötlemine automaatsüsteemi abil. See ei takista kaebuste lahendamist inimese poolt. Kaebust lahendav inimene saab hinnata kliendi kirjeldatud juhtumit ja selle asjaolusid, järgides isikuandmete kaitse nõudeid. Seletuskirja § 9 selgituses on kirjeldatud, et piirangu eesmärk on vältida töötegija emotsioonide ja psühholoogilise seisundi automaatset jälgimist ning sellega kaasnevat varjatud profileerimist. Keelatud on näiteks emotsioonide tuvastamine töötegija näoilmete, hääletooni, kirjutamisstiili või muude käitumuslike signaalide automaatse analüüsi kaudu. Eristada tuleb käitumise kirjeldamist automaatsüsteemi hinnangutest töötegija emotsionaalsele või psühholoogilisele seisundile. Näiteks kliendi väide „teenusepakkuja karjus mu peale“ kirjeldab platvormitöö tegija käitumist, mitte ei ole automaatsüsteemi hinnang.
Eelnõu § 17 – teabe ärisaladusena käsitlemise vaidlustamine Seletuskiri ei ava piisavalt § 17 viimase lause õiguslikku tähendust: „Kui isik ei nõustu teabe ärisaladusena käsitlemisega, tuleb talle selle ärisaladusena käsitlemist põhjendada.“ Ebaselgeks jääb, millised tagajärjed on teabe saaja mittenõustumisel ning kas ja kuidas mõjutab põhjendamiskohustuse täitmine või täitmata jätmine tema saladuse hoidmise kohustust ja vastutust. Ärisaladuse omaja määratleb kaitset vajava teabe, kuid selle õiguslik kaitse sõltub seaduses sätestatud tunnuste täitmisest. Ärisaladuse hoidmise kohustus ei saa sõltuda üksnes sellest, kas kohustatud isik ise nõustub teabe ärisaladuseks liigitamisega. Palume sätte eesmärki ja õiguslikke tagajärgi selgitada.	**Selgitatud.** Sätte viimase lause eesmärk on võimaldada teabe saajal mõista ja hinnata, miks käsitatakse talle antud teavet ärisaladusena, ning vältida põhjendamatut ärisaladusele tuginemist. Lähtutud on töötajate usaldusisiku seaduse § 15 lõike 2 eeskujust, mille kohaselt peab tööandja põhjendama teabe konfidentsiaalsust, kui usaldusisik sellega ei nõustu. Teabe saaja mittenõustumine toob kaasa põhjendamiskohustuse, kuid ärisaladuse olemasolu ega kaitse ei sõltu tema nõusolekust. Teave peab vastama ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse § 5 lõikes 2 sätestatud tunnustele. Üksnes teabe ärisaladuseks nimetamisest selleks ei piisa.

	Nagu seletuskirjas selgitatud, on § 17 eesmärk tagada teabe kasutamine seadusest tulenevate õiguste teostamiseks või kohustuste täitmiseks vajalikus ulatuses ning vältida selle põhjendamatut avaldamist kõrvalistele isikutele. Paragrahvi esimene lause lubab ärisaladust nimetatud eesmärkidel kasutada, mistõttu ei takista teabe ärisaladusena käsitlemine isikul oma platvormitöö seadusest tulenevaid õigusi kaitsta. Põhjendamiskohustus toetab nende õiguste kasutamist ega loo ärisaladuse kaitse tekkimiseks või lõppemiseks eraldi alust.
Eelnõu § 18 – digitaalse suhtluskanali jälgimise piirang Eelnõu §-s 18 sätestatud digitaalse suhtluskanali jälgimise piirangu puhul vajab põhjendamist selle erinevus töösuhtes kohaldatavatest reeglitest. Kui kohtupraktikas on teatud tingimustel peetud lubatavaks tööandja õigust tööalast e-postkasti ja suhtlust jälgida, tuleks selgitada, millised digitaalse suhtluskanali eripärad õigustavad platvormitöö puhul teistsugust lahendust. Samuti tuleks hinnata, kas kavandatav regulatsioon annab platvormitöö tegijale võrreldes teiste töötajatega ulatuslikuma kaitse ning millega selline erinevus on põhjendatud.	**Selgitatud.** Eelnõu § 18 eesmärk on tagada platvormitöö tegijatele turvaline ja konfidentsiaalne võimalus suhelda omavahel ning oma esindajatega. Säte ei reguleeri tööülesannete täitmiseks kasutatava e-postkasti kontrollimist üldiselt, vaid selleks ettenähtud suhtluskanalit, kus töötegijad saavad vahetada kogemusi, arutada töötingimusi ja tasustamist ning korraldada oma ühiste huvide kaitset. Asjaolu, et sellises vestluses käsitletakse tööga seotud küsimusi, ei muuda seda platvormihalduri kontrollile alluvaks ametlikuks asjaajamiseks. Erikaitse vajadus tuleneb platvormitöö korralduse eripärast. Nagu selgitab direktiivi põhjenduspunkt 62, puudub platvormitöö tegijatel sageli ühine töökoht, kus üksteisega tutvuda, suhelda ning oma esindajatega ühendust võtta. Digitaalne suhtluskanal aitab seda puudujääki korvata. Selle eesmärgi saavutamiseks peab töötegijatel olema võimalik arutada ka platvormihalduri tegevust ja oma õiguste kaitsmist ilma platvormihalduri jälgimiseta. Juurdepääs sellistele vestlustele võiks pärssida vaba suhtlust, esindajate poole pöördumist ja ühiste huvide kaitset. Suhtlusele juurdepääsu ja selle jälgimise keeld tuleneb sõnaselgelt direktiivi artiklist 20, mis kohustab liikmesriike

	nõudma digitaalselt tööplatvormilt sellistest kontaktidest ja suhtlusest eemalehoidmist. Seetõttu ei saa tööalase e-postkasti kontrollimise teatud tingimustel lubatavust automaatselt üle kanda kõnealusele konfidentsiaalsele suhtluskanalile.
Eelnõu § 19 – seos töölepingu ülesütlemise üldreeglitega Eelnõu § 19 puhul tuleb täpsustada selle suhet töölepingu ülesütlemise regulatsiooniga. Ebaselgeks jääb, kas säte kohaldub üksnes muu võlaõigusliku lepingu alusel tegutsevale platvormitöö tegijale või ka töölepingu alusel töötavale isikule. Arvestades eelnõus sätestatud töölepingu olemasolu eeldust, peab olema üheselt arusaadav, kas ja millises ulatuses näeb § 19 ette erisusi töölepingu ülesütlemise üldreeglitest.	**Selgitatud.** Eelnõu § 19 lõigetes 1–4 kasutatakse mõistet „platvormitöö tegija“, mis hõlmab eelnõu § 4 lõike 2 kohaselt platvormitööd tegevat isikut sõltumata sellest, millise lepingu alusel ta tööd teeb. Seega kohaldub nimetatud kaitse nii töölepingu kui ka muu võlaõigusliku lepingu alusel tegutsevatele platvormitöö tegijatele ega sõltu töölepingu olemasolu tuvastamisest. Paragrahvi 19 eesmärk on kaitsta platvormitöö tegijat ebasoodsate tagajärgede, sealhulgas lepingu ülesütlemise ja samaväärse mõjuga meetmete eest põhjusel, et ta kasutab seadusest tulenevaid õigusi. Tegemist on täiendava kaitsega, mis rakendub koos asjaomasele lepingule kohalduva regulatsiooniga. Töölepingu korral tuleb jätkuvalt järgida TLS-is sätestatud ülesütlemise aluseid, vorminõudeid, etteteatamistähtaegu ja vaidlustamise korda.
Eelnõu § 19 lg 5 – inimjärelevalve ülesandeid täitva isiku ülesütlemiskaitse Samuti vajab täpsustamist § 19 lg-s 5 sätestatud kaitse ulatus ja selle seos inimjärelevalve ülesannete täitmisega. Sätte sõnastusest peab selgelt nähtuma, kas keelatud on lepingu ülesütlemine inimjärelevalve ülesannete täitmise tõttu või nähakse ette laiem ülesütlemiskaitse. Kaitse nende ülesannete täitmisega seotud ebasoodsa kohtlemise eest ei tohiks välistada lepingu ülesütlemist muul õiguspärasel alusel, sealhulgas töökohustuste olulise rikkumise tõttu.	**Selgitatud.** Eelnõu § 19 lõikes 5 sätestatud kaitse on seotud inimjärelevalve ja automaatsüsteemide mõju hindamise ülesannete täitmisega. Sätte lõpus kasutatud sõnastus „tema ülesannete täitmise tõttu” kehtib nii lepingu ülesütlemise kui ka muul viisil ebasoodsa kohtlemise kohta. Ette ei nähta üldist ülesütlemiskaitset pelgalt seetõttu, et isik täidab nimetatud ülesandeid, vaid keelatakse ebasoodsad meetmed, mille põhjuseks on nende ülesannete täitmine. Nagu seletuskirjas selgitatud, on kaitse eesmärk tagada järelevalve- ja kontrollimehhanismide tegelik toimimine. Ülesannete täitja peab saama sõltumatult hinnata automaatsüsteemide mõju, juhtida tähelepanu puudustele ning

	teha vajaduse korral ettepaneku süsteemi muutmiseks või selle kasutamise lõpetamiseks, kartmata seetõttu lepingu ülesütlemist või muud ebasoodsat kohtlemist. Kaitse tuleneb direktiivi artikli 10 lõikest 2. Nõustume, et selline kaitse ei välista lepingu ülesütlemist muul õiguspärasel alusel, sealhulgas töökohustuste olulise rikkumise tõttu, kui täidetud on vastava lepingu ülesütlemiseks seaduses sätestatud eeldused. Samas ei või rikkumisena käsitada nõuetekohast järelevalveülesannete täitmist üksnes põhjusel, et selle tulemused või tehtud ettepanekud ei ole platvormihaldurile meelepärased. Meie hinnangul väljendab olemasolev sõnastus seda eristust piisavalt selgelt ega vaja muutmist.
Eesti Ametiühingute Keskliit	
Üldine seisukoht – kõigi platvormitöö tegijate kaitse ja sotsiaalsed tagatised Täname eelnõu kohta arvamuse esitamise võimaluse eest. Platvormitöö ei ole Eestis seni olnud terviklikult reguleeritud, mistõttu on oluline, et seadusega kehtestatavad nõuded aitaksid platvormitöö turgu korrastada ning tagaksid platvormitöö tegijate õiguste kaitse. Kahjuks on riigi eesmärgiks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/2831 platvormitöö tingimuste parandamise kohta (edaspidi direktiiv) üle võtta siseriiklikusse õigusesse ainult miinimumnõuetega ja mitte kaitsta platvormitöö tegijaid laiemalt. Oleme eelnevalt juhtinud eelnõu koostajate tähelepanu sellele, et kõik platvormitöö tegijad vajaksid tugevamat kaitset juba seadusega. Eelnõu kahjuks ei muuda olukorda, et paljud platvormitööd tegevad isikud on ilma sotsiaalse kaitseta hoolimata sellest, et töötavad platvormidel ainuüksi sissetuleku saamiseks üle lubatud tööaja kahjustades enda tervist.	Teadmiseks võetud.
Riiklik järelevalve ja platvormitöö eripärade arvestamine **Riiklik järelevalve ja sanktsioonid**	**Selgitatud.** Vastutusnormid on tõepoolest kujundatud TTOS-i loogikat järgides. Ka TTOS-is ei ole kõigi töötervishoiu ja tööohutuse kohustuste rikkumine väärteokorras karistatav,

Direktiivi artikkel 24 punkti 5 kohaselt: Ilma et see piiraks lõikes 1 osutatud määruse (EL) 2016/679 kohaldamist, kehtestavad liikmesriigid karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud liikmesriigi sätete või käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate õiguste puhul juba kehtivate asjakohaste sätete rikkumise korral. Kehtestatud karistused peavad olema mõjusad, hoiatavad ja proportsionaalsed ettevõtja rikkumise laadi, raskusastme ja kestusega ning mõjutatud töötajate arvuga. Eelnõu koostamisel on riikliku järelevalve ja vastutuse küsimustes lähtutud töötervishoiu ja tööohutuse seaduse (TTOS) vastutusnormide loogikast. Samas on TTOS-i kohaldamisala ja regulatsioon kujundatud eelkõige traditsioonilisi töösuhteid silmas pidades ning see ei arvesta piisavalt olukordadega, kus töö korraldamine ja juhtimine toimub täielikult digitaalsete süsteemide kaudu. Platvormitöö eeldab tõhusat ja selle eripärasid arvestavat riiklikku järelevalvet. Platvormitöö ei ole oma olemuselt alati võrdsustatav tavapärase töölepingu alusel tehtava tööga, sest sellega kaasnevad spetsiifilised riskid, nagu pidev algoritmiline jälgimine, ebaühtlane tööintensiivsus, ebastabiilne sissetulek ning neist tulenevad psühhosotsiaalsed ohutegurid. Eeltoodust tulenevalt leiame jätkuvalt, et eelnõu peab tagama senisest ulatuslikuma kaitse kõigile platvormitöö tegijatele ning kehtestama nende õiguste kaitseks tõhusad järelevalvemehhanismid. Praktika näitab, et seadusest tulenevate kohustuste täitmise tagamiseks on sageli vaja ette näha ka nende rikkumisega kaasnev vastutus. Seetõttu on oluline, et eelnõus sätestatud kohustuste rikkumise eest oleksid ette nähtud mõjusad ja tõhusad sanktsioonid. Üksnes võimalus pöörduda oma õiguste kaitseks töövaidluskomisjoni või kohtusse ei taga alati seadusest tulenevate kohustuste täitmist, eriti juhul, kui rikkumise eest ei ole ette nähtud konkreetset sanktsiooni.	vaid vastutus on seotud eeskätt rikkumistega, millega kaasneb oht töötaja tervisele või elule. Sellest põhimõttest lähtudes on ka käesolevas eelnõus peetud põhjendatuks siduda karistus nende rikkumistega, millel võib olla vahetum ja raskem mõju platvormitöötaja tervisele ja ohutusele. Tööinspektsioon teeb järelevalvet kõigi §-s 14 sätestatud nõuete täitmise üle. Ka riskide hindamata jätmise või töötervishoiu ja tööohutuse rikkumistest teavitamise kanali puudumise korral saab Tööinspektsioon teha ettekirjutuse rikkumise kõrvaldamiseks ning rakendada selle täitmise tagamiseks vajaduse korral sunniraha. Seega on ka nende kohustuste täitmine tagatud järelevalvemeetmetega, kuigi iga kohustuse rikkumise eest ei ole ette nähtud eraldi väärteovastutust. Lisaks teeb Andmekaitse Inspektsioon § 20 lõike 3 alusel ulatuslikku järelevalvet §-des 9–13 sätestatud isikuandmete töötlemise nõuete täitmise üle. See hõlmab muu hulgas andmekaitsealase mõjuhinnangu koostamist, automaatsüsteemide kasutamise läbipaistvust, inimjärelevalvet ning õigust saada automaatotsuse kohta selgitusi ja taotleda selle läbivaatamist inimese poolt. Need kaitsemeetmed hõlmavad ka muu lepingu kui töölepingu alusel tegutsevaid platvormitöö tegijaid. Nimetatud nõuete rikkumise eest näeb § 22 juriidilisele isikule ette rahatrahvi kuni 20 miljonit eurot või kuni 4% eelmise majandusaasta ülemaailmsest aastasest kogukäibest, olenevalt sellest, kumb summa on suurem. Rikkumiseks võib olla näiteks andmekaitsealase mõjuhinnangu koostamata jätmine, otsuse selgitamiseks pädeva kontaktisikuga ühenduse võtmise või otsuse inimese poolt läbivaatamise võimaluse tagamata jätmine ning konto täisautomaatne sulgemine. Konkreetne

	karistus määratakse rikkumise asjaolusid ja proportsionaalsust arvestades.
Eelnõu § 18 – sanktsioon suhtluskanali tagamise kohustuse rikkumise eest **Suhtluskanal platvormitöö tegijatele** Oleme oma varasemas tagasisides juhtinud tähelepanu vajadusele näha ette sanktsioon juhuks, kui platvormihaldur ei taga platvormitöö tegijatele nõuetekohast suhtluskanalit. Eelnõu koostajad on leidnud, et selle kohustuse täitmist võib olla keeruline siduda selgepiirilise järelevalve- või sanktsioonimehhanismiga, eelkõige olukorras, kus suhtlus võib toimuda ka üldkasutatavate vahendite kaudu. Leiame, et suhtluskanali loomise kohustuse täitmata jätmise eest sanktsiooni puudumine ei ole põhjendatud. Lisaks on eelnõu § 18 sõnastust võrreldes varasema versiooniga muudetud viisil, mis vähendab platvormitöö tegijate õiguste tagatust.	**Mittearvestatud.** Suhtluskanali tagamise kohustuse puhul tuleb arvestada, et direktiivi artikkel 20 võimaldab platvormihalduri digitaristu kõrval kasutada ka muid samaväärselt tulemuslikke vahendeid. Seega ei pea platvormihaldur tingimata looma eraldi tehnilist suhtluskanalit, vaid suhtlusvõimalus võib olla korraldatud ka mõnes üldkasutatavas keskkonnas. Selline paindlikkus muudab kohustuse täitmise üle tehtava järelevalve ja võimaliku rikkumise piiritlemise keeruliseks.
Eelnõu § 18 – teiste platvormitöö tegijate ja nende esindajate kontaktandmete teatavaks tegemine Eelnõu 13. mai 2026. aasta versiooni kohaselt oli platvormihalduril selge kohustus teha platvormitöö tegijale teatavaks teiste platvormitöö tegijate ja nende esindajate kontaktandmed. Eelnõu viimase versiooni § 18 järgi tuleb need kontaktandmed teatavaks teha aga üksnes vajaduse korral. Direktiivi artikkel 20 kohaselt: Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et digitaalsed tööplatvormid annavad platvormitöö tegijatele digitaalsete tööplatvormide digitaristu või muude sarnaste tulemuslike vahendite kaudu võimaluse üksteisega eraviisiliselt ja turvaliselt ühendust võtta ja omavahel suhelda ning võimaluse võtta ühendust platvormitöö tegijate esindajatega ja esindajatel nendega ühendust võtta, järgides samal ajal määrust (EL) 2016/679. Liikmesriigid nõuavad, et digitaalsed tööplatvormid hoiduksid juurdepääsu võimaldamisest sellisele suhtlusele ja teabevahetusele või selle jälgimisest. On arusaamatu, miks on muudetud esindajate kontaktandmete teatavaks tegemise tingimusi. Kui vajaduse olemasolu hindab platvormihaldur, võimaldab selline sõnastus tal jätta platvormitöö tegijale esindajate kontaktandmed esitamata. See võib praktikas takistada platvormitöö tegijatel oma õiguste kollektiivset kaitsmist ja esindajatega suhtlemist.	**Mittearvestatud.** Muudatuse eesmärk on võimaldada erinevaid toimivaid suhtluslahendusi ning vältida dubleerivaid kohustusi. Direktiivi artikkel 20 nõuab, et platvormitöö tegijatel oleks võimalik omavahel ja oma esindajatega turvaliselt ning konfidentsiaalselt ühendust võtta ja suhelda. Sellest ei tulene kohustust teha igal juhul eraldi kättesaadavaks teiste isikute kontaktandmed, kui nõuetekohane suhtlusvõimalus on juba muul viisil tagatud. Näiteks võib platvormi suhtluskeskkond võimaldada töötegijatel üksteise ja oma esindajaga vahetult ühendust võtta ilma telefoninumbreid või e-posti aadresse jagamata. Sellises olukorras kaasneks kontaktandmete eraldi kogumise, jagamise ja ajakohastamisega täiendav halduskoormus, mis ei ole suhtlusvõimaluse tagamiseks vajalik. Teise lahendusena võib kasutada väliseid suhtlusvahendeid, mille puhul aitab kontaktandmete nõusolekupõhine kättesaadavaks tegemine suhtlust korraldada. Eelnõus on arvestatud mõlema võimalusega.

Tõhus suhtlusvõimalus on oluline eeldus, et platvormitöö tegijad saaksid ühiselt oma huve kaitsta, töötingimuste üle läbi rääkida ja vajaduse korral oma esindajatelt abi saada. Seetõttu peab seadus looma selleks reaalsed ja toimivad võimalused, mitte jätma nende tagamist platvormihalduri kaalutlusõiguse sõltuvusse.	Sõnastus „vajaduse korral" puudutab üksnes kontaktandmete kättesaadavaks tegemist, mitte suhtlusvõimaluse tagamise kohustust. Platvormihalduril ei ole õigust otsustada, kas töötegijad peaksid saama üksteise või esindajatega suhelda – selle võimaluse tagamine on § 18 esimese lause järgi kohustuslik. Kui valitud lahendus ei võimalda tegelikult teiste töötegijate või esindajatega ühendust võtta, ei ole kohustus täidetud ning platvormihaldur peab lahendust täiendama või valima muu toimiva viisi. Seega ei vähenda muudatus töötegijate õiguste tagatust, vaid võimaldab saavutada sama eesmärgi erinevate tehniliste ja korralduslike lahendustega.
Eelnõu § 18 – kollektiivläbirääkimiste ja esindajatega suhtlemise soodustamine Ka direktiivi artikkel 25 kohustab riiki edendama kollektiivläbirääkimisi. Artikkel 25: Ilma et see piiraks sotsiaalpartnerite autonoomiat ja võttes arvesse riigisiseste tavade mitmekesisust, võtavad liikmesriigid piisavaid meetmeid, et edendada sotsiaalpartnerite rolli ja soodustada kollektiivläbirääkimiste õiguse kasutamist platvormitöös, sealhulgas meetmeid, et määrata kindlaks platvormitöötajate õige tööalane staatus ja hõlbustada III peatükis sätestatud algoritmilise juhtimisega seotud platvormitöötajate õiguste kasutamist. On oluline, et seadus soodustaks platvormitöötajate õigust ise enda töötingimusi läbirääkida ja lihtsalt suhelda enda esindajaga. Leiame, et eelnõu § 18 sõnastus ei ole kooskõlas direktiivi artiklite 20 ja 25 eesmärkidega ja seetõttu tuleks § 18 sõnastust muuta.	**Mittearvestatud.** Nõustume, et tegelik võimalus omavahel ja oma esindajatega suhelda on oluline eeldus töötegijate ühiste huvide kaitsmiseks ning kollektiivläbirääkimisteks. Seda eesmärki teenibki eelnõu § 18, mis kohustab platvormihaldurit tagama turvalise ja konfidentsiaalse suhtlusvõimaluse ning keelab platvormihalduril sellele suhtlusele ligi pääseda ja seda jälgida. Kontaktandmete jagamine on üks võimalik vahend selle eesmärgi saavutamiseks, kuid mitte ainus. Kui suhtluskanal võimaldab töötegijatel omavahel ja esindajatega ühendust võtta ning esindajatel töötegijatega ühendust võtta, on suhtlusvõimalus tagatud ka kontaktandmid edastamata. Meie hinnangul on selline tulemusest lähtuv ja erinevaid lahendusi võimaldav regulatsioon kooskõlas direktiivi artiklite 20 ja 25 eesmärkidega. Kohustusliku kontaktandmete jagamise lisamine ka toimiva suhtluskanali olemasolul ei ole nende eesmärkide saavutamiseks vajalik.

Eesti Tööandjate Keskliit	
Eesti Tööandjate Keskliit (edaspidi Tööandjate keskliit) tänab, et küsite meie arvamust platvormitöö seaduse eelnõu 1003 SE (edaspidi eelnõu) kohta, millega võetakse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/2831 platvormitöö tingimuste parandamise kohta (edaspidi direktiiv). Toetame direktiivi ülevõtmist miinimumnõuete tasemel, ilma täiendavate siseriiklike nõueteta, kuna nii täidetakse direktiivi eesmärk suurendada läbipaistvust ja kaitsta platvormitöö tegijate õigusi, kuid samas säilib ettevõtlusvabadus ja ettevõtetele ei teki ebaproportsionaalseid lisakohustusi. Seetõttu toetame eelnõu praegusel kujul ja peame oluliseks, et sama lähenemine säiliks ka edasises menetluses. Eesti tööturu tugevus on töövormide mitmekesisus, mis võimaldab arvestada nii ettevõtete vajaduste kui ka inimeste erinevate eelistuste ja elukorraldusega ning suurendada paindlikkust töötamisel. Platvormimajanduse keskne väärtus on paindlikkus: võimalus otsustada, millal ja kui palju teenuseid pakkuda, sealhulgas põhitöö, õpingute või perekondlike kohustuste kõrvalt. Seda kinnitavad ka sektori andmed kullerpartnerite kohta. 2024. aastal Eestis läbi viidud Copenhagen Economics küsitluse järgi nimetas 78% kullerpartneritest platvormitöö peamise eelisena vabadust sobitada töö muude tegevustega, näiteks õpingute või hobidega ja 78% ka paindlikkust otsustada töötundide arvu üle. Tööandjate keskliit on seisukohal, et regulatsioon peab säilitama võimaluse tegutseda iseseisva teenuseosutajana seal, kus see vastab pooltevahelise suhte tegelikule sisule ning tagama ettevõtetele selge ja prognoositava õigusraamistiku. Eelnevalt viidatud küsitluses leidis 87% kullerpartneritest, et uued seadused ei tohiks sundida kedagi vastu tahtmist muutma oma staatust iseseisvast teenuseosutajast töötajaks. Samas küsitluses vastas 69%, et kui nad kaotaksid seaduse tõttu vabaduse valida oma töötunde, ülesandeid või sõiduvahendit, kaaluksid nad platvormil töötamise lõpetamist. Meie hinnangul toetavad Eestis iseseisvat teenuseosutamist juba olemasolevad lahendused, sealhulgas võimalus osutada teenuseid töövõtulepingu alusel ning kasutada maksude tasumiseks ettevõtluskontot.	Teadmiseks võetud.

Tööandjate keskliit peab oluliseks, et platvormitöö reguleerimisel arvestatakse digiplatvormide laiemat panust Eesti majandusse. Platvormid toetavad tootlikkust, innovatsiooni ja uute ärimudelite arengut, aitavad ettevõtetel jõuda klientideni ning loovad inimestele täiendavaid teenimisvõimalusi. Platvormitöö ja platvormimajanduse käsitlemisel tuleb seetõttu arvestada ka nende laiema majandusliku ja ühiskondliku kasuga. Samuti tuleb arvestada, et platvormitöö hõlmab erinevaid tegevusalasid ja koostöömudeleid, mistõttu ei saa ühe valdkonna või platvormi kohta tehtud järeldusi automaatselt laiendada kogu sektorile. Platvormitöö tuntumad ja nähtavamad esindajad on küll kullerid ja sõidujagajad, kuid platvormide kaudu peetakse palju erinevaid ameteid. Näiteks pakutakse kohati rohkemgi keerukaid oskusi eeldavaid ja professionaalseid teenuseid, mis meenutavad pigem projektipõhist ettevõtlust: tarkvaraarendus, disain, raamatupidamine, e-kaubandus, digiteenused, õigusabi ja palju muud.	
Eesti HR Selts	
Eelnõu §-d 7 ja 8 Keskne sõnum: Töötingimuste kaitse peab toimima ka siis, kui inimeste tööd korraldab algoritm. Selleks tuleb hinnata töösuhte olemust töö tegeliku korralduse, mitte üksnes lepingu vormi järgi, tagada sisuline inimjärelevalve ning ennetada algoritmilise töökorralduse psühhosotsiaalseid riske. Töösuhte tegeliku olemuse hindamine peab olema praktikas selge ja rakendatav Eelnõu §8 näeb ette töösuhte eelduse, mille saab ümber lükata, kui platvormihaldur või vahendaja tõendab, et töösuhet töölepingu seaduse tähenduses ei ole. §7 järgi tuleb arvestada töö korraldamise juhtimise ja kontrolli ulatust, sealhulgas automaatsüsteemide kasutamist. Personalivaldkonna ekspertide jaoks on keskne küsimus, kuidas eristada tegelikku iseseisvat teenuseosutamist tööst, mille puhul inimene allub sisuliselt platvormi juhtimisele ja kontrollile. **Ettepanekud**	**Selgitatud.** Seaduse rakendamise toetamiseks on kavas koostada praktilised juhised ja selgitavad näited, mis aitavad platvormihalduritel, platvormitöö tegijatel ja teistel osalistel hinnata õigussuhte tegelikku olemust. Juhistes saab avada muu hulgas tööülesannete jagamise, tasustamise kujundamise, töötulemuste hindamise, töö tegemise viisi, aja ja koha valiku vabaduse ning sanktsioonide rakendamise võimalikku tähendust tööõiguslikus kontekstis. Nagu on selgitatud ka eelnõu §-de 7 ja 8 seletustes, tuleb töösuhte tuvastamisel lähtuda töö tegemise tegelikest asjaoludest ning hinnata neid kogumis ja konkreetse juhtumi põhjal. Seega saavad koostatavad juhised ja töösuhte tunnuste loetelu olla selgitavad ja indikatiivsed. Platvormide töökorraldus ning üksikjuhtumite asjaolud võivad erineda,

● Töötada välja praktilised näited ja hindamiskriteeriumid, mille alusel hinnata platvormi tegelikku mõju töötegija tegevusele. ● Käsitleda koos selliseid asjaolusid nagu tööülesannete jagamine, tasustamise kujundamine, töötulemuste hindamine, töö tegemise vabadus ning algoritmiliste otsuste mõju inimese võimalustele tööd teha. ● Selgitada, kuidas hinnata neid tunnuseid tervikuna, vältides olukorda, kus üksik lepingutingimus või töötegija formaalne staatus määrab tulemuse.	mistõttu ei saa juhistega anda ette siduvat tulemust üksnes teatud tunnuste esinemise või nende arvu põhjal. Juhised saavad toetada asjaolude esmast hindamist, kuid ei asenda vaidluse korral töövaidluskomisjoni või kohtu hinnangut õigussuhtele.
Helen Pärli – sisuline inimjärelevalve ja võimalus automaatotsust muuta **Helen Pärli, SMARTFUL Growth asutaja, värbamis- & talendipartner, sertifitseeritud coach & koolitaja** Siin on minu meelest päris hea paralleel AI kasutamisega värbamises. AI ei ole ju automaatselt objektiivne – seda treenitakse andmetel, mis võivad peegeldada inimeste varasemaid eelarvamusi ja kohati ka diskrimineerivaid otsuseid. Sama risk on ka algoritmilises juhtimises, kus süsteem teeb otsuseid inimeste töövõimaluste, tulemuslikkuse või tasustamise kohta. Seega võiks rõhutada, et otsuste ülevaatamine ei jääks lihtsalt formaalsuseks, vaid inimesel oleks päriselt võimalus otsuse põhjendatust hinnata ja vajadusel seda muuta. Ja tegelikult võiks mõelda ka sellele, kuidas ennetada algoritmide kaudu tekkivat ebavõrdset kohtlemist, mitte ainult tegeleda tagajärgedega. Ehk siis tehnoloogia võib juhtimist toetada, aga kogu vastutust ei saa masinale anda.	**Selgitatud.** Nõustume, et automaatsete süsteemide kasutamine ei taga iseenesest otsuste objektiivsust ning inimese kontroll peab olema sisuline. Ettepanekus tõstatatud küsimusi on eelnõus juba arvestatud nii süsteemide mõju hindamise, diskrimineerimisriski ennetamise kui ka üksikotsuste läbivaatamise kaudu. Eelnõu § 12 lõige 1 kohustab platvormihaldurit tagama järjepideva inimjärelevalve automaatsüsteemide tehtavate või toetatavate üksikotsuste mõju üle, sealhulgas töötingimustele ja võrdsele kohtlemisele. Lõige 2 näeb lisaks ette süsteemi mõju hindamise vähemalt kord iga kahe aasta jooksul platvormitöötajate esindajate osalusel. Lõike 4 kohaselt peab platvormihaldur juba diskrimineerimisriski ilmnemisel võtma meetmed selliste olukordade vältimiseks, vajaduse korral süsteemi muutes või selle kasutamise lõpetades. Seega ei piirdu regulatsioon toimunud rikkumiste tagajärgede kõrvaldamisega, vaid nõuab ka riskide ennetamist. Selleks, et inimkontroll ei jääks formaalseks, kohustab § 12 lõige 3 platvormihaldurit tagama järelevalve tegijate ja mõju hindajate pädevuse, väljaõppe ning vajalikud volitused, sealhulgas automaatotsuse tühistamiseks. Inimesel peab seega olema nii suutlikkus hinnata otsuse põhjendatust kui ka tegelik võimalus selle tagajärgedesse sekkuda.

	Täiendavalt reguleerib § 13 automaatsüsteemi tehtud või toetatud otsuste selgitamist, vaidlustamist ja parandamist. Säte näeb ette võimaluse suhelda pädeva ja vajalike volitustega kontaktisikuga ning taotleda otsuse läbivaatamist inimese poolt. Õigusi rikkuv otsus tuleb parandada ning võtta meetmed samalaadsete olukordade vältimiseks.
Helen Pärli – väiksemate platvormide halduskoormus ning praktilised juhendid ja näidisprotsessid Teine mõte puudutab väiksemaid platvorme ja seda, et uute nõuete täitmine ei tooks neile kaasa ebamõistlikult suurt halduskoormust. Näiteks võiks riigi poolt olla praktilised juhendid või näidisprotsessid, mis aitaksid nõudeid täita. Sarnast lähenemist on ju kasutatud ka töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muudatuste puhul, kus üks eesmärk oli just väiksemate ettevõtete halduskoormust vähendada. Võiks ka siin sama loogikat silmas pidada.	**Selgitatud.** Seaduse rakendamise toetamiseks on kavas koostada platvormihalduritele juhendid ja selgitavad materjalid, mis aitavad uusi nõudeid mõista ja täita. Juhendite koostamisel peame oluliseks arvestada ka väiksemate platvormide vajadustega, et lihtsustada nõuete rakendamist ja vältida tarbetut halduskoormust.
Jaanika Jelistratov, töötervishoiu ja tööohutuse platvormi VITS asutaja ja tegevjuht - fookuses §14 Töötervishoid ja tööohutus **Algoritmi surve on sama, olenemata lepingu vormist** Toetan eesmärki, et algoritmiline juhtimine ei tohi kahjustada platvormitöö tegija tervist ega ohutust. § 14 kohaldub siiski ainult töölepingu alusel töötavale platvormitöötajale. Ettevõtlusvormis (FIE või OÜ kaudu) töötav inimene teeb sageli täpselt sama tööd sama automaatsüsteemi juhtimisel, kuid töötervishoiu ja tööohutuse kaitset ta ei saa. Näiteks peab töölepinguga jalgrattakullerile andma isikukaitsevahendid tööandja, kuid OÜ kaudu töötav kuller ostab kiivri ise. Samas tekitavad mõlemale sama liiklusriski algoritmi seatud ajasurve ja kiirusboonused. Seletuskiri tunnistab, et platvormihaldurid võivad lepinguid kohandada nii, et töösuhte tuvastamine oleks raskem. Kui platvormitöö liigub praktikas veelgi enam ettevõtlusvormi, kaitseb § 14 vaid väikest osa platvormitöö tegijatest, kuigi terviserisk on kõigile sama.	**Mittearvestatud.** Mõistame, et algoritmilisest juhtimisest tulenevad tervise- ja ohutusriskid võivad puudutada ka iseseisvaid teenuseosutajaid. Direktiivi ülevõtmise vaates jääme seisukohale, mida oleme varasemalt selgitanud kooskõlastustabelis: direktiivi artikkel 12 näeb töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ette platvormitöötajate ehk töölepingu alusel töötavate isikute suhtes. Nende nõuete laiendamine kõigile platvormitöö tegijatele tähendaks direktiivis nõutust ulatuslikumat regulatsiooni.
Paindlikkus peab jääma inimesele	**Selgitatud.** Ettepanekus nimetatud riske on eelnõus juba arvestatud. Seletuskiri toob näidetena töö kuhjumise lühikesse ajavahemikku, järjest intensiivsemad tööpakkumised ning

Platvormitöö väärtus on inimese võimalus ise otsustada, millal, kus ja kui palju ta töötab. Seetõttu tuleb riskide maandamisel eelistada surve allika kõrvaldamist inimese valikute piiramisele. Kõige tõhusam ohutusmeede on see, et inimene saab ülesandest keelduda, pausi teha või töö katkestada ilma, et see mõjutaks tema reitingut, ligipääsu tööülesannetele või sissetulekut. Seletuskirjas näitena toodud kohustuslikud puhkepausid ja tempopiirangud peaksid olema teisejärgulised meetmed. Esmalt tuleks muuta automaatsüsteemi tööloogikat: loobuda kiirusboonustest ja keeldumise eest karistamisest ning vältida tellimuste kuhjamist lühikesse aega.	ülesandest keeldumise eest karistamise viisil, mis sunnib töötama ka suure väsimuse korral. Töölepingu alusel töötamisel tuleb neid asjaolusid § 14 kohaselt hinnata ning rakendada abinõusid põhjendamatu surve ja terviseriskide vältimiseks, vajaduse korral muutes automaatsüsteemi tööloogikat. Lisaks näeb § 13 ette võimaluse suhelda pädeva kontaktisikuga, selgitada otsusega seotud asjaolusid ning taotleda otsuse läbivaatamist inimese poolt. Näiteks kui tervislikel põhjustel ülesandest keeldumisega kaasneb ebasoodne automaatsüsteemi tehtud või toetatud otsus, saab töötegija selgitada keeldumise põhjuseid ja taotleda nende arvestamist otsuse läbivaatamisel.
Eelnõu § 14 lg 1 p-d 3 ja 4 – põhjendamatu surve keelu ja teavituskanali nõude laiendamine kõigile platvormitöö tegijatele **Ettepanekud** 1. Laiendada § 14 lg 1 p 3 keeldu (automaatsüsteemi ei tohi kasutada viisil, mis avaldab põhjendamatut survet või seab ohtu ohutuse või tervise) ning p 4 teavituskanali nõuet kõigile platvormitöö tegijatele, mitte ainult töölepingu alusel töötajatele. See ei piira inimese vabadust oma tööaega ise korraldada ega pane platvormihaldurile tööandja kohustusi.	**Mittearvestatud.** Mõistame ettepaneku eesmärki ning nõustume, et automaatsüsteemidega seotud tervise- ja ohutusriskid võivad puudutada ka muu lepingu kui töölepingu alusel tegutsevaid platvormitöö tegijaid. Eelnõu § 14 kohaldamisala lähtub siiski direktiivi artiklist 12, milles on kõnealused töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ette nähtud platvormitöötajatele. Eelnõu koostamisel on järgitud põhimõtet võtta Euroopa Liidu õigus üle nõutavas ulatuses ning hoiduda direktiiviga nõutust täiendavate kohustuste lisamisest. Seetõttu ei toeta me nende sätete kohaldamisala laiendamist käesoleva eelnõuga. Samas ei takista eelnõu platvormihalduril pakkuda tööohutusega seotud teavituskanalit vabatahtlikult kõigile platvormitöö tegijatele. Kui vastav kanal on juba loodud, võib selle kasutamise võimaldamine kõigile sama platvormi kaudu tööd tegevatele inimestele olla praktiline ja otstarbekas lahendus, mis aitab platvormihalduril saada parema ülevaate tööga seotud riskidest.

Eelnõu § 14 – kaitse ebasoodsa otsuse eest ohutusest tingitud keeldumise või töö katkestamise korral 2. Sätestada selgelt, et kui inimene keeldub ohutuse tõttu ülesandest või katkestab selle, ei tohi automaatsüsteem teha tema suhtes ebasoodsat otsust. See puudutab ka kliendihinnangutel põhinevaid süsteeme, sest seletuskirja järgi need survestavad inimesi taluma ohtlikke olukordi, sealhulgas ahistamist.	**Selgitatud.** Eelnõu juba käsitleb kirjeldatud riske. Paragrahvi 14 lõike 1 punktid 1–3 kohustavad platvormihaldurit hindama ja maandama automaatsüsteemidega seotud tervise- ja ohutusriske ning keelavad süsteemide kasutamise viisil, mis avaldab platvormitöötajale põhjendamatut survet või ohustab tema tervist. See hõlmab ka kliendihinnangutel põhinevaid süsteeme. Seletuskirjas on nimetatud nii ohtlikes tingimustes töötama survestamist kui ka halva kliendihinnangu kartusest tulenevaid riske. Töötajal on TTOS § 14 lõike 5 punkti 4 alusel õigus keelduda tervist ohustavast tööst või töö peatada, teatades sellest seaduses sätestatud korras. Eelnõu § 19 lõige 1 keelab ebasoodsa kohtlemise oma õigustele tuginemise tõttu. See keeld kehtib ka automaatsüsteemi kaudu rakendatavate meetmete puhul. Lisaks võimaldab platvormitöö seaduse eelnõu § 13 kõigil platvormitöö tegijatel saada automaatotsuse kohta selgitusi, pöörduda pädeva kontaktisiku poole ning taotleda otsuse läbivaatamist inimese poolt. Nii saab töötegija selgitada ka ülesandest keeldumise või selle katkestamise ohutusega seotud põhjuseid. Kui otsus rikkus tema õigusi, tuleb see parandada või kui see ei ole võimalik, siis hüvitada.
Eelnõu § 14 – teavituskanali miinimumnõuded 3. Seada teavituskanalile miinimumnõuded: vastamise tähtaeg, võimalus teatada konfidentsiaalselt ning kohustus arvestada saadud infot riskianalüüsi ja automaatsüsteemi uuendamisel.	**Mittearvestatud.** Direktiivi artikli 12 lõige 5 nõuab tõhusate teavituskanalite tagamist, kuid ei sätesta üksikasjalikku menetluskorda ega ühtset vastamistähtaega. Eelnõu koostamisel on lähtutud direktiivi minimaalsest ülevõtmisest ning peame põhjendatuks jätta kanali praktiline korraldus platvormihalduri otsustada. Mõistlik on, et reageerimine vastama teate sisule ja ohu tõsidusele – vahetut tervise- või ohutusriski puudutava teatega tegelemist ei saa põhjendamatult edasi lükata. Saame esitatud ettepanekute

	rakendamise vajadust kaaluda tulevikus, kui see peaks osutuma vajalikuks.
Eelnõu § 14 – arusaadavad tervise- ja ohutusjuhised kõigile platvormitöö tegijatele 4. Kohustada platvormihaldurit andma kõigile platvormitöö tegijatele arusaadavad tervise- ja ohutusjuhised: tööga seotud peamised riskid, soovitatav kaitsevarustus ning soovitused puhkepauside ja koguaja kohta, sealhulgas mitmel platvormil töötamise korral. Valik jääb inimesele.	**Mittearvestatud.** Mõistame, et algoritmilisest juhtimisest tulenevad tervise- ja ohutusriskid võivad puudutada ka iseseisvaid teenuseosutajaid. Direktiivi ülevõtmise vaates jääme seisukohale, mida oleme varasemalt selgitanud kooskõlastustabelis: direktiivi artikkel 12 näeb töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ette platvormitöötajate ehk töölepingu alusel töötavate isikute suhtes. Nende nõuete laiendamine kõigile platvormitöö tegijatele tähendaks direktiivis nõutust ulatuslikumat regulatsiooni. Töölepingu alusel töötamisel on tööandjal juba kohustus töötajat tööga seotud ohtudest ja nende vältimisest teavitada ning juhendada. Platvormihaldur võib arusaadavaid ohutusjuhiseid vabatahtlikult jagada ka kõigile teistele platvormitöö tegijatele ning peame seda heaks praktikaks.
Eelnõu § 14 – hajutatud töökeskkonnas töötervishoiu ja tööohutuse nõuete täitmise selgitamine 5. Täpsustada seletuskirjas, kuidas platvormitöötajate puhul rakendatakse hajutatud töökeskkonnas juhendamist ja väljaõpet, isikukaitsevahendite tagamist, tervisekontrolli ja tööõnnetuste uurimist.	**Selgitatud.** Platvormitöötajate juhendamisele ja väljaõppele, vajalike isikukaitsevahendite tagamisele, tervisekontrollile ning tööõnnetuste uurimisele kohalduvad TTOS-i nõuded. Nende rakendamisel tuleb arvestada konkreetset töökorraldust, töö tegemise kohta ja töökeskkonna riske. Kõigi võimalike olukordade üksikasjalik käsitlemine just õigusakti seletuskirjas ei ole otstarbekas. Nõuete praktilist rakendamist hajutatud töökeskkonnas on asjakohane selgitada koostöös Tööinspektsiooniga seaduse rakendamise toetamiseks koostatavates juhendites ja selgitavates materjalides. Seetõttu ei pea me seletuskirja täiendamist selles osas vajalikuks.
Wolt Eesti OÜ	

Direktiivi ülevõtmine miinimumnõuete tasemel ja senise kaasamisprotsessi tunnustamine Wolt Eesti OÜ (edaspidi Wolt) esitab oma kirjaliku arvamuse platvormitöö seaduse eelnõu 1003 SE (edaspidi eelnõu) kohta, millega võetakse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/2831 platvormitöö tingimuste parandamise kohta (edaspidi direktiiv). Wolt toetab valitsuse põhimõtet lähtuda direktiivi ülevõtmisel selle miinimumnõuetest. See tagab direktiivi eesmärkide täieliku ja täpse rakendamise, tekitamata platvormidele ebaproportsionaalseid kohustusi. Ühtlasi säilib paindlik koostöömudel, mis on platvormimajanduse alus ja mida platvormitöö tegijad ise kõrgelt hindavad. Samuti tunnustab Wolt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi põhjaliku ja konstruktiivse dialoogi eest huvirühmadega. Selle tulemusel on eelnõu oluliselt paranenud ning eelkõige suurenenud õigusselgus selle kesksete sätete kohaldamisel. Peame seda heaks näiteks tõenduspõhisest ja kaasavast poliitikakujundamisest.	Teadmiseks võetud.
Eelnõu § 12 lg-d 6 ja 7 – ajutiste automatiseeritud kaitsemeetmete lubamine Kõike arvestades on meil vaid üks põhimõtteline taotlus – teha eelnõusse muudatus, mis võimaldaks platvormidel paremini kaitsta kõiki, kes teenusega kokku puutuvad. **Ajutised automatiseeritud kaitsemeetmed** Wolt palub komisjonil täiendavalt kaaluda eelnõu § 12 lõikes 6 sätestatud absoluutset keeldu peatada või lõpetada lepinguline suhe, peatada või sulgeda konto või piirata platvormitöö tegija kontot üksnes automatiseeritud süsteemi otsusega. Praktilise küsimusena hõlmab absoluutne keeld praegu ka konto ajutist peatamist olukorras, kus inimese otsuse ootamine võib põhjustada kahju. Seda arvestades teeb Wolt ettepaneku lubada kitsalt piiritletud ajutisi automatiseeritud kaitsemeetmeid tingimusel, et seejärel vaatab inimene otsuse põhjendamatu viivituseta läbi. See võimaldaks platvormil kohe sekkuda, et vältida olulist kahju platvormitöö tegijale, teenuse saajale või kolmandale isikule, säilitades inimese järelevalve otsuse üle. Wolt teeb ettepaneku täiendada eelnõu § 12 lõikega 7 järgmises sõnastuses:	**Mittearvestatud.** Nõustume, et platvormihalduril peab olema võimalik ohutusjuhtumitele kiiresti reageerida. Samas tuleneb eelnõu § 12 lõikes 6 sätestatud nõue otseselt direktiivi artikli 10 lõikest 5, mille kohaselt teeb kõik otsused platvormitöö tegija lepingulise suhte või konto piiramise, peatamise või lõpetamise kohta ning muud samaväärselt kahjuliku mõjuga otsused inimene. See nõue hõlmab ka ajutisi piiranguid. Otsuse nimetamine ajutiseks kaitsemeetmeks ei muuda selle mõju töötegijale ega kõrvalda nõuet, et otsuse peab tegema inimene. Hilisem läbivaatamine, sealhulgas ettepanekus nimetatud 48 tunni jooksul, ei asenda inimese otsust piirangu rakendamisel. Oleme Euroopa Komisjonilt taaskordselt üle küsinud, kas kõnealusest nõudest oleks võimalik teha erandeid. Komisjon on kinnitanud, et direktiivi artikli 10 lõige 5 erandeid ei võimalda ning keeld puudutab ka täielikult automatiseeritud ajutisi piiranguid. Meile teadaolevalt lähtuvad samast tõlgendusest ka teised liikmesriigid ega ole kõnealuseid

„(7) Käesoleva paragrahvi lõige 6 ei välista automaatsüsteemi abil ajutise ja proportsionaalse otsuse tegemist isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud tingimustel, kui otsuse tegemisega viivitamisel kaasneks oht, et platvormitöö tegijale, teenusesaajale või kolmandale isikule tekib kahju. Otsus peab vastama käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud nõuetele ning inimene vaatab selle läbi põhjendamatu viivituseta, kuid hiljemalt 48 tunni jooksul otsuse tegemisest arvates.“ **Põhjendus** Wolti hinnangul ei arvesta praegune keeld direktiivi ja isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) omavahelist seost. Nagu märgib ka eelnõu seletuskiri, sätestab tegelikult just IKÜM-i artikkel 22 tingimused, millal on lubatud teha otsuseid üksnes automaatse andmetöötluse alusel. Selline otsus on lubatud muu hulgas juhul, kui see on vajalik lepingu, sealhulgas võlaõigusliku lepingu täitmiseks. Üldjuhul on andmesubjektil siiski õigus sellele, et tema suhtes ei tehtaks üksnes automatiseeritud töötlusel põhinevat otsust. Kuigi Wolti kullerpartnerid on iseseisvad teenuseosutajad, peavad nad järgima Eesti õigusakte ja teenuse osutamise tingimusi. Konto ajutine automatiseeritud peatamine võib olla vajalik näiteks järgmistel juhtudel: ● Vägivaldne või agressiivne käitumine. Sellisest käitumisest teatamisel võib olla vajalik konto ajutiselt peatada, et vältida olulist kahju teenuse saajatele või kolmandatele isikutele. ● Võimalik lubamatu konto jagamine. Selle tunnuste tuvastamisel võib olla vajalik konto ajutiselt peatada, et takistada volitamata isikul teenuseid osutada ja vältida väärkasutusest tulenevat kahju. Ettepanek kohalduks üksnes vajalikele, proportsionaalsetele ja objektiivselt põhjendatud ajutistele meetmetele ega looks erandit eelnõu §-s 9 sätestatud isikuandmete töötlemise piirangutest. Inimene peaks otsuse läbi vaatama hiljemalt 48 tunni jooksul. See aitaks platvormidel kaitsta kiiresti asjaosaliste ohutust, tagades ühtlasi direktiivis nõutud tõhusa inimjärelevalve automatiseeritud otsuste üle. **Kokkuvõte** Wolt toetab eelnõu tervikuna ja valitsuse lähenemist direktiivi ülevõtmisele. Palume komisjonil toetada § 12 täiendamist lõikega 7, mis võimaldaks ohtlikus olukorras võtta ajutisi kaitsemeetmeid, säilitades samal ajal direktiivikohase tõhusa inimjärelevalve ja platvormitöö tegijate õigused.	erandeid kavandamas. Seetõttu tähendaks ettepaneku arvestamine direktiivis ette nähtud kaitsetaseme vähendamist. IKÜM-i artiklis 22 sätestatud erandid ei anna alust jätta platvormitöö direktiivi erinõudeid kohaldamata. Platvormitöö direktiiv kehtestabki IKÜM-i suhtes täiendavaid ja täpsustavaid kaitsemeetmeid, mis võivad olla üldmääruse nõuetest rangemad. Direktiivi põhjenduspunktis 48 selgitatakse sõnaselgelt, et arvestades konto või lepingulise suhte piiramise, peatamise ja lõpetamise tõsist mõju töötegijale, peab sellised otsused lisaks IKÜM-is ette nähtud tagatistele alati tegema inimene. Seega ei piisa kõnealuste otsuste õiguspärasuseks üksnes IKÜM-i artikli 22 tingimuste täitmisest. Samuti tuleb arvestada automaatsete süsteemide arvukate valepositiivsete tulemustega ning ebatäpse või pahatahtliku tagasiside võimalusega. Näiteks ei tõenda kliendi väide töötegija ohtliku käitumise kohta iseenesest, et kirjeldatud juhtum tegelikult aset leidis. Üksnes sellisele teatele või automaatsele ohusignaalile tuginev piirang võib seetõttu tabada ka inimest, kes ei ole rikkumist toime pannud. Inimkontroll enne piirangu rakendamist aitab neid olukordi üksteisest eristada. Konto peatamine või piiramine ei ole töötegija jaoks pelgalt tehniline kõrvalmeede, vaid võib tähendada kohest töötegemise võimaluse ja sissetuleku kaotust. See mõju tekib ka ajutise piirangu korral. Kui töötegija jäetakse eksliku otsuse tõttu kuni 48 tunniks ilma võimalusest tööd vastu võtta, ei kõrvalda piirangu hilisem tühistamine juba tekkinud sissetulekukaotust. Platvormihaldurite endi selgituste kohaselt esineb ettepanekus kirjeldatud tõsiseid ohutusjuhtumeid harva. Sellest lähtudes ei

Wolt on valmis vastama komisjoni küsimustele ning tutvustaks hea meelega oma seisukohta lähemalt komisjoni kohtumisel huvirühmadega.	pea me ülemääraseks kohustust korraldada kiire inimkontroll, mis tagaks kõnealustele juhtumitele kiire reageerimise. Arvestades kõnealuste juhtumite harva esinemissagedust ning ekslike piirangutega kaasnevat olulist riivet töötegijate õigustele ja toimetulekule, ei pea me taotletava erandi eeldatavat kasu selle riskidega proportsionaalseks. Automaatsete süsteemide kasutamine ohu või võimaliku rikkumise tuvastamiseks ja inimese otsuse toetamiseks jääb lubatuks. Platvormihaldur saab korraldada oma töö nii, et süsteemi edastatud ohusignaal jõuab kiiresti pädeva inimeseni, kes hindab asjaolusid ja otsustab vajaduse korral viivitamata konto piiramise või peatamise. Nii on võimalik tagada kiire reageerimine koos direktiivis nõutud kaitsega.
Bolt Technology OÜ	
Bolt Technology OÜ toetab Vabariigi Valitsuse algatatud platvormitöö seaduse eelnõu (1003 SE) ning selle vastuvõtmist esitatud kujul. Eelnõu pakub tasakaalustatud lahenduse, mis parandab platvormitöö tegijate õiguste kaitset, suurendab töökorralduse läbipaistvust ning säilitab platvormimajanduse ühe oluliseima väärtuse, paindlikkuse. Platvormitöö paindlikkuse säilitamine on oluline eelkõige töötegijate huvides. Arenguseire Keskuse andmetel teeb ligikaudu 90% platvormitöö tegijatest seda muu töö või õppimise kõrvalt. Ka Bolti platvormil Eestis tegutsevate kullerite ja juhtide seas 2025 aastal läbiviidud küsitlustes nimetas ca 70% vastanutest platvormitöö peamise eelisena võimalust ise otsustada, millal tööd teha. Paindlikkus on peamine põhjus, miks inimesed platvormil töötavad. Need tulemused kinnitavad, et platvormitöö on inimestele oluline võimalus teenida täiendavat sissetulekut muude kohustuste kõrval. Seetõttu on oluline, et platvormitöö õiguslik käsitlus arvestaks erinevate töötamise viisidega ega piiraks põhjendamatult inimeste võimalust tegutseda iseseisva teenuseosutajana. Töösuhte olemasolu peab sõltuma töö tegelikust korraldusest ja asjaoludest, mitte üksnes sellest, et tööd tehakse digitaalse platvormi vahendusel. Toetame eelnõus valitud lähenemist, mille kohaselt lähtutakse töösuhte tuvastamisel Eestis juba kehtivatest tööõiguse põhimõtetest.	Teadmiseks võetud.

Samal ajal peame õigeks ja vajalikuks platvormitöö tegijate õiguste kaitse tugevdamist. Platvormid peavad selgitama, milliseid automaatsüsteeme nad kasutavad ja kuidas need mõjutavad tööülesannete jaotamist ning tasu kujunemist. Konto piiramise, peatamise või sulgemise otsuse peab tegema inimene. Platvormitöö tegijal on õigus otsus vaidlustada ja saada põhjendatud vastus 14 päeva jooksul. Keelatud on töödelda tundlikke andmeid ja koguda andmeid väljaspool platvormitöö tegemise aega. Oluline on, et mitmed kavandatud kaitsemeetmed kohalduvad platvormitöö tegijatele sõltumata nende lepingulisest vormist. Bolt toetab nende põhimõtete rakendamist. Tunnustame Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi senist põhjalikku kaasamisprotsessi. Eelnõu ettevalmistamisel on toimunud mitu kaasamisringi, mille käigus on saanud oma seisukohti esitada nii platvormiettevõtted, tööandjate ja ettevõtjate organisatsioonid, ametiühingud, teadlased kui ka järelevalveasutused. Leiame, et selle tulemusena on kujunenud tasakaalustatud lahendus. Õigusselgus ja proportsionaalne halduskoormus on seaduse eduka rakendamise eeldus. Eelnõu loob platvormidele esmakordselt tervikliku kohustuste ja aruandluse süsteemi. Peame oluliseks, et uued nõuded oleksid selged, praktiliselt rakendatavad ja proportsionaalse halduskoormusega. See on kooskõlas Eesti pikaajalise eesmärgiga hoida ettevõtluskeskkond lihtne ja läbipaistev. Eelnõu määratleb selgelt vahendajate vastutuse ja platvormitöö tegijate esindusõiguse. Samuti võimaldab see platvormidel tõhusalt reageerida ohutus- ja pettuseriskidele. Need küsimused mõjutavad otseselt ettevõtjate võimet uusi nõudeid täita ning jätkata innovaatiliste teenuste arendamist. Peame oluliseks, et ministeerium on eri osapoolte ettepanekuid põhjalikult kaalunud ja oma seisukohti põhjendanud. Senise menetluse tulemusena on kujunenud tasakaalustatud lahendus, mis arvestab nii platvormitöö tegijate õiguste, ettevõtjate kohustuste kui ka Eesti ettevõtluskeskkonna eripäradega. Platvormimajanduse rolli tuleb hinnata ka laiemas majanduslikus kontekstis. KPMG analüüsi kohaselt ulatus Bolti ja meie platvormi kasutavate juhtide ning kullerite kombineeritud maksupanus Eestis 2025. aastal ligikaudu 91 miljoni euroni. Sellest 51,3 miljonit eurot moodustas Bolti enda maksupanus ning 39,7 miljonit eurot juhtide ja kullerite hinnanguline maksupanus. Lisaks otsesele majanduslikule panusele võimaldab platvormimajandus tuhandetel inimestel teenida täiendavat sissetulekut ning toetab Eesti digimajanduse ja teenuste ekspordi arengut.	

Bolt tegi aasta jooksul väljamakseid ligi 14 000 ettevõtluskontole, mille kaudu tasutakse maksud automaatselt. Platvormi andmed annavad uuringutele olulise lisavaate. 2025. aastal kulutas tellimuste täitmisele üle 50 tunni nädalas 1% juhtidest ja alla 2% kulleritest. Täistööajale vastava 160 tunni eest teenis sõiduteenuse pakkuja pärast maksude ja sõidukikulude mahaarvamist keskmiselt 1000–1300 eurot ning kuller 1000–1080 eurot kuus. Oleme valmis neid andmeid ja nende metoodikat komisjonile lähemalt tutvustama ning panustama ka laiemasse arutellu iseendale tööandjate sotsiaalse kaitse üle. Mõistame ka Riigikogu liikmete tõstatatud küsimusi erinevate töötamisvormide maksustamise ja sotsiaalsete garantiide kohta. Leiame siiski, et nende küsimuste võimalik lahendamine peaks toimuma kõiki ettevõtlusvorme ja tegevusvaldkondi hõlmava arutelu ning põhjaliku mõjuanalüüsi kaudu. Platvormitöö direktiivi ülevõtmine ei peaks muutuma üksnes ühe valdkonna maksustamise või ettevõtlusvormide ümberkorraldamise vahendiks. Eeltoodust tulenevalt toetab Bolt eelnõu edasist menetlemist valitsuse esitatud kujul ega esita täiendavaid muudatusettepanekuid. Leiame, et põhjaliku kaasamise tulemusena saavutatud tasakaalu on oluline säilitada. Arvestades ka direktiivi ülevõtmise tähtaega 2. detsembril 2026, tuleks keskenduda kavandatud muudatuste tulemuslikule rakendamisele ning vältida täiendavate kohustuste kehtestamist, mille mõju platvormitöö paindlikkusele ja ettevõtluskeskkonnale ei ole piisavalt hinnatud. Peame eelnõus oluliseks järgmisi põhimõtteid ja palume need menetluse käigus säilitada. 1. Paindlikkus on platvormitöö tegijatele kõige olulisem. Platvormitöö on paljude inimeste jaoks võimalus teenida lisatulu õpingute, põhitöö, pere või muude kohustuste kõrvalt. Seetõttu peab seadus jätma platvormitöö tegijale vabaduse valida, kas ja millal ta tööd teeb. 2. Töösuhte olemasolu hinnatakse kehtiva tööõiguse alusel. Töösuhte olemasolu hinnatakse samade kriteeriumide alusel nagu teistes valdkondades ning see sõltub töö tegelikust korraldusest, mitte üksnes digitaalse platvormi kasutamisest. Nii saavad nii töötaja kui ka iseseisva teenuseosutaja staatus vastata tegelikkusele. Vaidluse korral on tõendamiskoormis on platvormil, nagu direktiiv nõuab. 3. Platvormitöö tegijate õigused kehtivad sõltumata lepingu vormist.	

Automaatsüsteemide läbipaistvus, oluliste otsuste inimkontroll, õigus otsus vaidlustada ning tundlike andmete töötlemise keeld tugevdavad usaldust platvormide ja platvormitöö tegijate vahel. Bolt toetab nende põhimõtete rakendamist. 4. Nõuded on selged ja proportsionaalse halduskoormusega. Eelnõu loob platvormidele esmakordselt tervikliku kohustuste ja aruandluse süsteemi. Seaduse eesmärk saab täidetud siis, kui nõudeid on võimalik praktikas ühetaoliselt täita ja kui ettevõtluskeskkond püsib selge ja lihtne. Oleme valmis jätkama konstruktiivset koostööd Riigikogu sotsiaalkomisjoni ja teiste osapooltega, et tagada uue regulatsiooni selge ja sujuv rakendamine.	